

دانشگاه مجازی المصطفی صلى الله عليه وآله

معاونت پژوهشی و تولید

گزارش کارگاه پژوهشی

عنوان نقد و مناظره	مقایسه تطبیقی مداخله بشردوستانه و جهاد ابتدایی
ارائه دهنده	حجت الاسلام دکتر عباسعلی براتی (هیئت علمی جامعه المصطفی)
ناقد	حجت الاسلام احمد احمدی تبار (استاد همکار جامعه المصطفی)
دبیر علمی	دکتر امیر حسین پاشایی (استاد همکار دانشگاه مجازی)
زبان ارائه	فارسی

<p style="text-align: center;">20 دی 1402</p>	<p>زمان برگزاری</p>
<p>سالن جلسات دانشگاه مجازی</p>	<p>مکان برگزاری</p>
<p style="text-align: center;">120 نفر آنلاین و 18 نفر حضوری</p>	<p>تعداد شرکت کنندگان</p>
<p style="text-align: center;">https://room.aou.ir/pz2rkz8ocfa4/</p>	<p>لینک دسترسی به محتوای نشست</p>

متن کارگاه

این کارگاه علمی پژوهشی در تاریخ 20 دی ماه 1402 به همت معاونت پژوهش دانشگاه مجازی و گروه علمی فقه و معارف اسلامی برگزار گردید.

در زیر گزارشی از اهم موضوعات ارائه شده در این کارگاه علمی پژوهشی که بسیار کاربردی بود و مورد استقبال مخاطبان قرار گرفت، ارائه می گردد:

جناب براتی در ابتدا جلسه بیان کردند که اصل عدم مداخله نتیجه منطقی اصول حاکمیت، استقلال و تمامیت ارضی کشورها در حقوق بین الملل نوین است. در اسلام نیز اصل عدم مداخله از طریق منابع اولیه قرآن و سنت و از طریق اصول و قواعد برگرفته از منابع اولیه مانند؛ عدالت، صلح، نفی سیل، اعتزال، رفتار متقابل و عدم سلطه کسی بر دیگری و نیز در پرتو مبانی فرامتنی یا پیش فقهی نظیر؛ بنای عقلا، منطقه الفراغ و احکام حکومتی و مقاصد الشریعه، تایید و تقویت می شود. در ساختار کنونی جامعه بین المللی تقویت اصل عدم مداخله به نفع جامعه بین المللی و نیز جوامع اسلامی ارزیابی می شود.

نظریه مسئولیت حمایت با برخی مصادیق «جهاد اسلامی» قابل مقایسه و تطبیق است. فلسفه جهاد در اسلام جنگ مسلحانه و توسعه سرزمینی یا استعماری نیست، بلکه هر نوع کوششی برای پیشبرد اهداف مقدس الهی و مبارزه برای گسترش مساوات اسلامی و زدودن شرک و بت پرستی و نیز حمایت از بقاء جامعه اسلامی یا بعضی از مسلمانان و یا دفاع از سیادت آنهاست.

جناب آقای احمدی تبار توضیح دادند که این نکته بدیهی است که برقراری و تداوم نظم عمومی بین‌المللی در گرو رعایت اصول و موازین بنیادین این جامعه می‌باشد. همزیستی و روابط مسالمت‌آمیز و نفی جنگ و توسل به زور از مهم‌ترین و بارزترین این اصول اساسی به‌شمار می‌آید. درعین حال، تلاش‌های گوناگون ملت‌های تحت سلطه حکومت‌های مستبد برای رهایی، باعث شده است که امروزه بسیاری از درگیری‌های مسلحانه ماهیتی داخلی پیدا کند که طبعاً آثاری بین‌المللی و همچنین پرسش‌های بسیاری به‌همراه داشته است و توجه تعداد زیادی از حقوق‌دانان را به خود معطوف ساخته و در پی آن تلاش شده است تا از طریق دکترین «مسئولیت حمایت» به این پرسش‌ها پاسخ داده شود. سوال مهم این است که آیا ساختار جهاد ابتدایی در فقه شیعه قابل تطبیق با دکترین مسئولیت حمایت در حقوق بین‌الملل می‌باشد. بررسی که شد در زمینه اصول حاکم بر قاعده منع توسل به زور و همچنین تبیین دو مفهوم جهاد ابتدایی و مسئولیت حمایت، به این نتیجه رسیده شده که با وجود تفاوت در ساختار و حوزه قلمرو آنها، از نظر مبانی نظری و فلسفی و نیز از آنجا که یکی از موارد مهم کاربست جهاد ابتدایی آزادسازی ملت‌هایی است که زیر سلطه حکومت استبدادی و دیکتاتوری، حیثیت، شرف، جان و مال آنان در معرض تاخت‌وتاز سلطه‌گران قرار دارد، جهاد ابتدایی با دکترین مسئولیت حمایت قابل تطبیق است.

در پایان اساتید محترم به سوالات مخاطبین پاسخ‌های لازم را ارائه کردند

مستندات کارگاه

مقایسه تطبیقی مداخله بشر دوستانه و جهاد ابتدایی

ارژنده

دکتر
امیرحسین پاشایه
استاد همکار دانشگاه مجازی

ارژنده

حجت الاسلام
احمد احمدی تبار
استاد همکار جامعه المصطفی

ارژنده

حجت الاسلام
عباسعلی یاری
هیئت علمی جامعه المصطفی

مداخله بشر دوستانه (humanitarian intervention) به معنای بکارگیری نیروی نظامی توسط یک حکومت، به قصد جلوگیری از نقض حقوق بشر، علیه حکومتی دیگر است. از سویی دیگر جهاد ابتدایی در فقه اسلامی مطرح گردیده که شباهت‌هایی با آن دارد. در این گفتگو درصدد مقایسه تطبیقی مداخله بشر دوستانه و جهاد ابتدایی هستیم.

زمان: چهارشنبه، ۱۴۰۲/۱۰/۲۰، ساعت ۱۲:۳۰

مکان: دانشگاه بزرگ المصطفی، طبقه سوم، سالن جلسات

لینک ثبت نام و شرکت: Live.mou.ir/research

۰۲۵-۳۲۱۱۴۱۷۱
www.mou.ir

همراه با اعطای لوحی

Q & A

Message from **زوروش 2** **بزرگناه** ها
https://eitta.com/international_meeting

Message from **زوروش 3** **بزرگناه** ها
 این سوالات خود را مطرح نما یا همراهم گرام

Web Links 2

https://eitta.com/international_meeting

Browse To

Video (1)

Attendees (155)

Active Speakers

Hosts (3)

- زوروش 2 بزرگناه ها
- زوروش 2 بزرگناه ها
- زوروش 3 بزرگناه ها

Presenters (0)

Participants (152)

- Meysam Korbaleei
- zahra zarei
- روه محمدنیراه
- ناهید جعفر
- زوروش 2 بزرگناه ها
- زوروش 2 بزرگناه ها
- امنا عربی
- گندول سوسامان
- رانیول گویاسامان
- نیلین ناصر اری
- روهی نظامی من
- یاقین علی

0:55:12/1:49:55

Q & A

Message from **زوروش 2** **بزرگناه** ها
https://eitta.com/international_meeting

Message from **زوروش 3** **بزرگناه** ها
 این سوالات خود را مطرح نما یا همراهم گرام

Web Links 2

https://eitta.com/international_meeting

Browse To

Video (1)

Attendees (140)

Active Speakers

Hosts (3)

- زوروش 2 بزرگناه ها
- زوروش 2 بزرگناه ها
- زوروش 3 بزرگناه ها

Presenters (0)

Participants (137)

- Meysam Korbaleei
- zahra zarei
- روه محمدنیراه
- ناهید جعفر
- زوروش 2 بزرگناه ها
- زوروش 2 بزرگناه ها
- امنا عربی
- گندول سوسامان
- رانیول گویاسامان
- نیلین ناصر اری
- 2 یاقین علی
- هروز بهلولی

1:26:22/1:49:55

